

Trouwe viervoeters

Zo'n simpele afbeelding, niet meer dan twee lege barkrukken. Maar wat zich er allemaal achter verbergt! Eigenlijk is het een obscene foto, een sexfoto, een foto die maakt dat je meteen moet denken aan liefde en erotiek. Immers wat de foto onweerstaanbaar oproept, is de twee mensen die daar gezeten hebben en nu zijn weggegaan. Waar zijn ze? In bed. Heel pril, heel ontroerend, het is voor beiden de eerste keer. Au fond verbazend dat ze zo'n suggestieve foto zomaar durven af te drukken. Van het Vaticaan zou een banvloek komen. In Saoedi-Arabië worden de mensen ervoor geëxecuteerd en levend begraven.

Deze afbeelding verwijst naar het mysterie dat er op deze wereld twee geslachten bestaan. Waarom is dat? Hoe is dat zo gekomen? De meest overtuigende uitleg is die van Plato: we zijn de helften van één wezen dat verticaal in tweeën is gesneden. Dat is de oorsprong van liefde en sex: die helften die vertwijfeld proberen om weer één te worden. Zelfs de aanblik van twee lege barkrukken is voldoende om beelden op ons netvlies te toveren van de twee menselijke wezens die daar naast elkaar hebben gezeten. Ze kenden elkaar nog niet, maar de erotiek hing al in de lucht. Of ze kenden elkaar al, ze waren al verliefd op elkaar. Of nog niet, maar ze worden het. Eerst alleen nog maar één van de twee: die wil al van de kruk af, naar huis en naar bed. Maar de ander nog niet, die zal later onschuldig opmerken: 'Hoe kom je erbij, het kwam niet bij me op!' – maar het is de vraag of dat waar is.

Je kunt ze je op alle mogelijke manieren voorstellen. Met jas, zonder jas, met hoed met kleren, blootshoofds zonder kleren, pratend, elkaars hand vasthoudend – zolang ze maar op die barkrukken blijven zitten: transparante lichamen, je kijkt dwars door ze heen. Zonder hoed, soit, maar naakt, kan dat? Naakt op een barkruk? Dat is letterlijk met de haren erbij gesleept, maar je ziet het voor je, twee blote achterwerken naast elkaar op die krukken. Je voelt de koele zitting op je huid.

Die zitting: dat is wat je niet kunt zien op de foto: waar is hij van gemaakt? Van hout? Van gevlochten rotan? Deze krukken zijn mooie voorbeelden van Thonet-meubels, genoemd naar een Duitser genaamd Michael Thonet (1796 – 1871). Thonet maakte gebruik van het feit dat beukehout kan worden gebogen in stoom, een Amerikaanse uitvinding uit 1808. Thonet Bugholzmöbel, vanaf 1842 een bedrijf in Wenen. Beroemd om de ingenieuze vormgeving, het weglaten van Victoriaanse versieringen. Doet daardoor denken aan Jugendstil, maar die kwam pas 50 jaar later. Ook aan deze krukken is geen rechte lijn te zien: vier licht gebogen poten, twee cirkels, acht halve cirkels, en die onzichtbare zitting, al of niet met blote billen.

Zo is het op die foto dus weer sex wat de klok slaat, maar tegelijk is het beeld ook heel kuis, kijk maar, ze zitten zedig naast elkaar. Sex op barkrukken kan niet eens, dat leidt tot valpartijen. Hoogstens hebben zij hun armen om elkaars schouders en kijken ze elkaar blind van liefde aan. – Wat was je laat! – Ja ik kon niet eerder weg. – Gauw, drink je glas leeg, dan gaan we. – Waar naartoe? – Naar huis. – Het mijne of het jouwe?

Op de foto is alle gepraat verstomd. Het is er stil, geen geluid wordt gehoord, de hele nacht lang. Traag gaan de uren voorbij, barkrukken kennen alle geluiden van de nacht, geduldig wachten ze op de dageraad. Ook hier weer dat streven naar eenwording. De eenzaamheid van een barkruk is bijna niet in woorden uit te drukken. 'Er was eens een barkruk die heel alleen op zichzelf in Groningen woonde. Al jaren. Groningen was een meedogenloos oord voor barkrukken, hij was altijd alleen, niemand wist wat hij was en waar hij voor diende. De mensen in Groningen stonden toen nog altijd, het zitten was er nog niet ontdekt. Maar toen, op een dag, bracht iemand er nog een mee uit Sitsemaborg, een tweede exemplaar, een Hulp de ander gelijk. Eindelijk, eindelijk niet meer alleen! Zo stonden ze nu getweeën naast elkaar, de trouwe viervoeters, zwiggend, zielsgelukkig.'

Rudy Kousbroek

In 1994 onderscheidde de RUG Rudy Kousbroek met een eredoctoraat in de wijsbegeerte. Hij schreef bovenstaand verhaal exclusief voor *Broerstraat 5*.